

עפ"א (חיפה) 11897-06-25 - רחמים דרור מיכאל נ' עיריית חיפה

עפ"א (חיפה) 11897-06-25 - רחמים דרור מיכאל ואח' נ' עיריית חיפה המחוזי חיפה

עפ"א (חיפה) 11897-06-25

1. רחמים דרור מיכאל

2. רחמים לילך שרה

נגד

עיריית חיפה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

[10.09.2025]

כבוד השופט זיו אריאלי

פסק דין

1. לפניי ערעור על החלטת בית משפט לעניינים מקומיים בחיפה מיום 20.5.25 [המ"ש 42897-05-25], במסגרתה דחה בית המשפט קמא את בקשת המערערת 2 להסב הודעות תשלום קנס שנרשמו על שמה - לשמו של אחיה, המערער 1.

2. מטעם המערערים, שאינם מיוצגים על ידי עו"ד, הוגשה לבית המשפט קמא ביום 18.5.25 בקשה שכותרתה "בקשה לשינוי ו/או לצירוף נאשמים/נתבעים בהודעות קנס מס' 00130176 ומס' 00130518 של הרשות המקומית - עיריית חיפה". המבקשים עתרו להורות על הסבת שני הדו"חות הנ"ל משמה של המערערת לשמו של המערער. שתי הודעות הקנס עניינן בעבירה דומה - העמדת מכשול ברחוב, חנית רכב במקום ציבורי, שרישיונו פקע - עבירה לפי סעיף 39(א)(1) לחוק עזר לחיפה (שמירת הסדר והניקיון). עבירה אחת בוצעה ביום 4.11.24 והשנייה בוצעה ביום 24.11.24.

3. בבקשה נטען כי המערער הוא שרכש את הרכב בשנת 2023, אך הרכב רשום על שם אחותו, המערערת. המשיבה הגישה ביום 19.5.25 את נימוקי התנגדותה. נטען כי מדובר למעשה בבקשה להארכת מועד להגיש בקשה להישפט. הרכב רשום על שם המערערת, וזו לא הגישה במועד כל בקשה להסבת הדו"חות על שמו של אחר. הודעת תשלום הקנס נשלחה אל המערער על פי כתובתה הרשומה במשרד הפנים. דבר הדואר חזר בציון כי הנמען "לא ידוע במען", ובהתאם לתקנה 44א' לתקנות סדר הדין הפלילי - יש לראות את דבר הדואר שנשלח באופן זה - כמסירה שבוצעה כדין.

4. בנוסף, המערערת שלחה פנייה למשיבה ביחס לדו"חות, וקיבלה אישור של המשיבה לתשלום הקנס המקורי, ללא תוספת פיגורים. נטען עוד כי המערער אינו צד רלבנטי להליך. הדו"ח לא הוסב על שמו, הוא אינו הבעלים של הרכב ואינו החייב על פי הודעת תשלום הקנס.

5. בהחלטתו מיום 20.5.25 דחה בית המשפט קמא את הבקשה. נקבע, כי הבקשה להסבת הדו"ח לא הוגשה במועד. הדו"ח נשלח לכתובת הרשומה של הבעלים הרשום של הרכב (היא המערערת). אין על המערערת להלין אלא על עצמה, ככל שהעתיקה את כתובת מגוריה ולא עדכנה את הרישום במשרד הפנים.
6. ביום 5.6.25 הגישו המערערים בקשה לפסלות שופט, תוך שהם מעלים טענות מטענות שונות בדבר קנוניה שנרקמה בין התובעת לבין מזכירות בית המשפט לעניינים מקומיים. בו ביום נדחתה הבקשה, שכן הדרך להשיג על החלטת בית המשפט היא בהגשת ערעור לא בדרך של הגשת בקשה לפסילת המותב.
7. מכאן הערעור, במסגרתו העלו המערערים טענות מטענות שונות ביחס להחלטת בית המשפט קמא, חלקן בלשון משתלחת ומבזה. כך למשל נטען כי החלטת בית המשפט קמא מהווה "אבסורד מוחלט", המהווה הכרת פנים למשיבה או באי כוחה וכי בית המשפט קמא ניצל את מעמדו ופעל "בכל האמצעים שעומדים לרשותו, חוקיים ושאינם חוקיים", "במטרה זדונית ומושכלת כדי להונות את המערערים ולהוליכם שולל".
8. המשיבה מסרה בתגובתה, כי את בקשתה להאריך מועד להישפט היה על המערערת להגיש תוך 90 יום ממועד המצאתה של הודעת תשלום הקנס. ככל שברצונה לבקש להאריך את המועד, עליה להראות כי האיחור בהגשת הבקשה נובע מסיבות סבירות. עוד נטען כי תקנה 44א' לתקנות סדר הדין הפלילי קובעת חזקת מסירה וכי יש לראות את הודעות תשלום הקנס כאילו הומצאו לידי המערער, בחלוף 15 יום מעת שנשלחו אל כתובתה הרשומה, בדואר רשום. המערערת לא סתרה את חזקת המסירה ולא הציגה כל סיבה מדוע הוגשה הבקשה באיחור כה רב. עוד נטען כי המערערת פנתה באמצעות דוא"ל למחלקת האכיפה ביום 15.1.25, ולא ברור מדוע השתהתה פרק זמן נוסף בטרם הגישה את הבקשה לבית המשפט קמא. נוכח השיהוי, לא היה מקום להיעתר לבקשתה. נטען בנוסף כי לא הועלתה כל טענה לגופו של עניין לעצם ביצוע העבירה מושא הודעות תשלום הקנס.
9. לדיון שהתקיים ביום 1.7.25 התייצבו המערער ואביו. המערערת לא התייצבה. אביה של המערערת ציין כי הוא אינו עורך דין, אך הוא זה שערך את הבקשה ואת הודעת הערעור, וביקש לשאת דברים בשמה, על אף שהבהיר כי אינו מצוי בקשר עמה מזה כשש שנים. המערער ציין כי הוא מצוי בקשר עם אחותו, המערערת, כי היא מודעת לקיומו של ההליך ולדיון - אך לא רצתה להגיע.
10. ב"כ המשיבה ביקש להורות על מחיקת הערעור, שכן לא ברור כלל אם המערערת הגישה את הערעור או אם הדבר נעשה על דעתה.
11. בהחלטתי מאותו יום הוריתי על דחיית הדיון. הבהרתי, כי נדרשת התייצבותה של המערערת וכי אין מקום לקיים את הדיון בהיעדרה, ולא ניתן לדעת אם המערער מודעת לדבר קיומו של הדיון ואם אכן ברצונה לערער על החלטת בית המשפט קמא, ולהיעזר באביה לצורך כך.

12. ביום 9.9.25 הוגשה מטעם המערערים "בקשה למתן החלטה", במסגרתה עתרו להורות על ביטול הדיון הקבוע להיום, וליתן החלטה בערעור על יסוד טענות הצדדים כפי שהוגשו. בהחלטתי מאותו יום דחיתי את הבקשה, וצינתי כי אין מקום להכריע בערעור ללא דיון בנוכחות הצדדים.
13. לדיון היום התייצבה המערערת בלבד. המערערת ציינה כי הודעת הערעור מוכרת לה, הערעור הוגש על דעתה וכי היא חוזרת על נימוקי הודעת הערעור ואין לה מה להוסיף עליהם. אף ב"כ המשיבה חזר על טיעוני המשיבה בכתב ולא ביקש להוסיף עליהם דבר.
14. לאחר שנתתי דעתי לטענות הצדדים הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.
15. אין מחלוקת כי המערערת היא הבעלים הרשומים של הרכב. על שמה הוצאו הדו"חות מושא ההליך. אחיה, המערער, הטוען כי היא המחזיק והמשתמש בפועל ברכב - אינו בעל הדין הנכון והראוי לבירור טענות הצדדים.
16. ראשית יצוין כי הודעות תשלום הקנס נשלחו אל המערערת על פי כתובתה הרשומה - רחוב נתיב חן 41 בחיפה (במהלך הדיון היום אישרה המערערת, פעם נוספת, כי זו גם הכתובת בה היא מתגוררת, גם כיום). הודעת תשלום הקנס שמספרה 00130518 נשלחה ביום 9.12.24 וביום 25.12.24. הודעות אלו חזרו תוך ציון כי "הנמען לא ידוע במען". הודעת תשלום קנס שמספרה 00130176 נשלחה ביום 13.11.24 וביום 9.12.24, ואף הן חזרו תוך ציון כי "הנמען לא ידוע במען".
17. תקנה 44א' לתקנות סדר הדין הפלילי קובעת כי:
בעבירות תעבורה שעליהן חל סעיף 239א לחוק ובעבירות קנס רואים את ההודעה על ביצוע העבירה, ההודעה לתשלום קנס או ההזמנה למשפט לענין עבירת קנס כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור המסירה, אם חלפו חמישה עשר ימים מיום שנשלחה בדואר רשום, זולת אם הוכיח הנמען שלא קיבל את ההודעה או את ההזמנה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלן.
18. המערערת לא הביאה כל ראיה אשר יש בה כדי להרים את הנטל להוכיח כי הודעות תשלום הקנס שנשלחו לכתובתה הרשומה בדואר רשום - לא התקבלה אצלה מסיבה שאינה תלויה בה. מכאן, שיש לראות את הודעות תשלום הקנס כמי שהומצאו כדין למערערת.
19. לענין חזקת המסירה נקבע ברע"א 5255/11 עירית הרצליה נ' כרם כי:

"עוד מלמד הניסיון כי מקום שההודעה לא נדרשה במען שאליו נשלחה, ברגיל נעוץ הטעם לכך בנמען. אפשרות אחת היא שהנמען שינה את כתובתו בלא לקיים את החובה לעדכן את מרשם האוכלוסין; אפשרות אחרת היא שהנמען לא דרש את ההודעה מטעמים שונים הקשורים בו, ובכללם ניסיון לחמוק מתשלום. בשני מצבים אלה קבע המחוקק כי יש לראות בנמען כמי שקיבל את המסמך שנשלח אליו. זוהי קביעה נורמטיבית הזקפת לחובת הנמען אי-קיום חובות המוטלות עליו מכוח הדין לעדכן כתובת ולדרוש דואר רשום ששלחה אליו רשות מוסמכת. אפשרות נוספת היא שאירעה תקלה כלשהי שגרמה לכך שהנמען לא קיבל את ההודעה מטעמים שאינם קשורים בו. במצבים כאלה - שהם בגדר החריג ויוצא הדופן - תקנה 44א לתקנות סדר הדין הפלילי מאפשרת לנמען לנסות לסתור את החזקה. אם יעלה בידו לעשות כן, יקבע בית המשפט שההמצאה הייתה שלא כדין...."

20. בעניין דומה לעניינו נקבע על ידי בית המשפט כי התקיימה "חזקת מסירה" גם מקום בו אדם שינה את כתובת מגוריו מבלי לעדכן את דבריו שינוי הכתובת במשרד הפנים. ר' למשל רע"פ 9811/09 סמימי נ' מדינת ישראל. ור' גם רע"פ 8427/17 מדינת ישראל נ' סאלם, שם סוכמה ההלכה באופן הבא:

"כאשר דו"ח העבירה, ההזמנה לדיון, או כתב האישום נשלחים בדואר רשום לכתובתו של המבקש במשרד הפנים, לא תעמוד לו, ככלל, טענה לקיומה של סיבה מוצדקת לאי התייצבות. זאת, גם אם עבר המבקש למקום מגורים אחר מבלי ששינה את כתובתו במשרד הפנים; מסירת הזימון לאדם בוגר בכתובתו הרשומה של המבקש מהווה מסירה כדין; טענות לשיבושים בהגעת דברי הדואר יש לתמוך בחומר ממשי, ואין להעלות טענות מסוג זה בעלמא וללא כל תימוכין; ככלל, טענות בדבר בלבול או שכחה של מועד הדיון לא תתקבלנה כסיבה מוצדקת לאי התייצבות, הגם שבמקרים המתאימים ניתן לטעון לקיומו של חשש לעיוות דין; גם טענות בדבר חוסר האפשרות לקבל את דבר הדואר, בשל שהייה בחו"ל, שהייה ממושכת במקום אחר בארץ, אשפוז בבית חולים וכיוצ"ב, יש לתמוך במסמכים ואין לקבל טענות מעין אלה ללא תימוכין מספיקים".

21. סעיף 229 (א) לחוק סדר הדין הפלילי קובע כי:

"מי שנמסרה לו הודעת תשלום קנס, ישלם, תוך תשעים ימים מיום ההמצאה, את הקנס הנקוב בהודעה, לחשבון שצוין בה, זולת אם פעל באחת מדרכים אלה:

(1) הגיש לתובע, תוך שלושים ימים מיום ההמצאה, בקשה לביטול כאמור בסעיף קטן (ג), ולעניין בקשה לביטול כאמור לגבי עבירת תעבורה מהטעם שהעבירה בוצעה שלא בידי מי שקיבל את ההודעה, ובעל הרכב מבקש להוכיח מי נהג ברכב, העמידו או החנהו, בעת ביצוע העבירה, או למי מסר את החזקה ברכב, כאמור בסעיף 27ב לפקודת התעבורה - אם הגיש לתובע את הבקשה לביטול בתוך תשעים ימים מיום ההמצאה; החלטת התובע בבקשה לפי פסקה זו סופית, ואולם רשאי הנקנס להודיע על רצונו להישפט;

22. המערערת לא פעלה באופן זה ולא הגישה למשיבה בקשה להסבת הודעות תשלום הקנס על שמו של המערער. תחת זאת, פנתה לבית המשפט, חודשים לאחר שחלף המועד לעשות כן, וביקשה להורות על הסבת הדו"חות על שם המערער. העובדה כי המערערת התמהמה ובמשך חודשים ארוכים לא פנתה בבקשה להישפט, או בבקשה להסב את הדו"ח על שם המערער - עומדת לה לרועץ, ויש לראותה כמי שהורשעה (סעיף 229(ח) לחוק סדר הדין הפלילי.

23. המערערת לא הרימה את הנטל המוטל עליה להוכיח, כי היא עומדת במי מהתנאים הקבועים בסעיף 230 לחוק סדר הדין הפלילי.

24. בדין דחה לפיכך בית המשפט קמא את בקשת המערערת, ומשלא נפלה טעות בהחלטתו, הרי שדין הערעור להידחות.

אני דוחה לפיכך את הערעור.

המזכירות תעביר את העתק פסק הדין לצדדים (תשומת לב המזכירות לבקשתה של המערערת, כי פסק הדין יישלח אליה באמצעות דוא"ל, לכתובת אותה מסרה במהלך הדיון היום).
ניתן היום, י"ז אלול תשפ"ה, 10 ספטמבר 2025, בהעדר הצדדים.